

TALLINNA ÜLIKOOL

Humanitaarteaduste instituut

Carmen Marii Aesma, Liis Kätriin Jegers, Tuule Laine, Käthlin, Läänsalu, Karin Malmberg,
Barbara Brigita Oja, Reti Ojasalu, Eliise Penu, Agnes Veldemann, Anneli Värk, Hanna Väärt

PORTFOOLIO

ELU: Mina, tema ja nimed II

Juhendaja:

MA, Annika Hussar

YID6001.YM, ELU – Erialasid Lõimiv Uuendus

Tallinn

2022

SISUKORD

<i>1. PROJEKTI ARUANNE</i>	<i>3</i>
<i>1.1 Projekti lähteülesanne, eesmärgi kirjeldus</i>	<i>3</i>
<i>1.2 Probleemi olulisus, kirjeldus, meetodite valik</i>	<i>3</i>
<i>1.3 Tegevuste kirjeldus ja sidusgruppide ni jõudmine</i>	<i>4</i>
<i>1.4 Projekti jätkusuutlikkus</i>	<i>5</i>
<i>1.5 Tulemuste kokkuvõte ja lisad</i>	<i>6</i>
<i>ELU projekti kokkuvõte</i>	<i>6</i>
<i>2. PROJEKTI TEGEVUSKAVA</i>	<i>9</i>
<i>3. MEEDIAKAJASTUS</i>	<i>12</i>
<i>4. IGA RÜHMALIHKME ÕPIKOGEMUSE REFLEKSIOON</i>	<i>13</i>
<i>KASUTATUD KIRJANDUS</i>	<i>19</i>
<i>LISA A. Küsimustiku vorm</i>	<i>20</i>
<i>LISA B. Näiteküsimused poolstruktureeritud intervjuust</i>	<i>23</i>

1. PROJEKTI ARUANNE

1.1 Projekti lähteülesanne, eesmärgi kirjeldus

ELU projekti “Mina, tema ja nimed II” sai alguse ideest uurida Eesti peredes lastele antavaid eesnimesid. Projekti eesmärgiks oli uurida õdede ja vendade nimedes esinevaid mustreid ning nimede panemisel aluseks olnud väärtuseid. Seega uurisime nimesid ühendavaid jooni – ka neid, mis esialgu kõrvaltvaatajale silma ei paista. Lisaks uurisime ka seoseid, mis esinesid ühe pere mitmike nimedes.

Projektist võttis osa 11 inimest, kellest moodustati 2 rühma. Üks rühm uuris õdedele-vendadele pandud nimesid, nendes esinevaid mustreid ning aspekte, mille alusel lapsevanemad olid nimed valinud. Teise rühma ehk väärtuste teemaga tegeleva rühma eesmärgiks oli kuulata nimede lugusid individuaalselt ning selle kaudu leida nendest lugudest korduvad väärtused, mis olid õdede-vendade nimede valimisel määravateks.

1.2 Probleemi olulisus, kirjeldus, meetodite valik

Eesnime valik on pidevas muutumises ning just eesti nimevaliku motiive on teaduskirjanduses avatud vähe. Populaarsemaid nimesid või käibelt kadunud nimesid pelgalt vaadeldes ei selgu, millest lapsevanemad nime valikul lähtusid, millised mustrid peredes esinevad, mis on nimevaliku peamised mõjutajad ning millistest väärtustest nime valides lähtutakse.

Uurimuse eesmärk oli tuvastada jooned, mis Eesti peredes lastele valitavaid eesnimesid ühendavad ning autorid vastavad seeläbi küsimusele, millistest põhimõtetest lähtutakse Eesti perekondades lapsele nime valimisel. Eesnime nõudeid reguleerib Eestis nimeseadus (RT I 2005, 1, 1), mis sätestab, et eesnimi võib koosneda maksimaalselt kolmest lahku kirjutatud nimest või sidekriipsuga seotud kahest nimest ning kohaldamisel ühest või mitmest nimest.

Nimede sarnasusi õdede-vendade vahel on uuritud väga vähe, seda nii Eestis kui ka mujal maailmas. Eestlaste eesnimevaliku põhjendusi on viimasena põhjalikult uurinud Kivimaa (2017), kes kirjutas sellest oma magistritöö. Oma projektiga anname panuse ka järgmiste nimeuurijate tööle.

Eesmärgi täitmiseks rakendasime eesnimede uurimiseks kahte erinevat meetodit, millest üks oli veebiküsitlus ehk kvantitatiivne ning teine intervjuu ehk kvalitatiivne uurimisviis. Valisime kaks erinevat uurimisviisi, kuna need täiendavad teineteist ning annavad teemale laiapõhjalise ülevaate. Lisaks ei ole teadaolevalt varem intervjuud nimevaliku põhjenduste uurimiseks rakendatud.

Kvalitatiivne uurimisviis annab nimede uurimusele detailseid kirjeldusi vastajate arvamustest (Õunpuu, 2014) ning nimede taga peituvatest väärtustest. Intervjuud viidi läbi poolstruktureeritud vormis, osa füüsilisel kohtumisel, osa Zoomi keskkonnas, et saaksime kaasata erinevate Eesti piirkondade elanikke ning et inimestel oleks võimalus intervjuul osaleda ka väljaspool Tallinna.

Intervjuude analüüsimisel juhendusid autorid temaatilise analüüsi meetodist. Esmalt transkribeeriti läbiviidud intervjuud, seejärel need kodeeriti intervjuudest selgunud läbivate teemade alusel, mis olid aluseks analüüsi ja töö struktuuri koostamisel.

Kvantitatiivsele uurimisviisile keskendunud rühm koostas veebiküsitluse Google Forms keskkonnas, mida jagas erinevate sihtrühmadega (Facebooki gruppides: Nimeklubi, Mitmikud, Eesti Lasterikaste Perede Liit jne) ning lisaks oma isiklikel sotsiaalmeedia kontodel. Kvantitatiivse küsitluse plussid on valimi suurus ning laialdase levitamise võimalus. Veebiküsitlus koosnes 10 küsimusest, mille sai vastata nii avatud küsimustega kui ka valikvastustega. Küsitlusele said vastata kõik soovijad, piirangud puudusid.

Küsitluse ja intervjuu tulemused sidusime teadusallikatega. Väljundiks on võimalus kirjutada artikkel, mis oleks kasulik järgmistele nimeuurijatele ning pakuks huvi ka laiemale lugejaskonnale.

1.3 Tegevuste kirjeldus ja sidusgruppide ni jõudmine

Käesoleva projekti teemat ei ole Eestis seni uuritud ja ka mujal maailmas on teemat pigem vähe uuritud. Antud valdkond on üsna lai ning käesolev töö keskendus nimevaliku mustritele ning väärtustele, seega oleme Eestis esimesed, kes nendele teemadele keskenduvad ja meie uurimus on aluseks kõigile järgmistele uuringutele. Projekt ning selle tulemused on huvitav materjal nime uurijatele Eestis ja mujal maailmas. Ilmselt pakuvad nimede panemise mustrid ja väärtused huvi ja võrdlusmomenti ka tulevastele lapsevanematele. Projekti tulemused on

abiks järgnevate ELU projektide ning lõputöid kirjutavatele tudengitele. Tulemused võivad olla huvi pakkuvad perekonnaseisuametnikele ja teistele nimeseadusega tööd tegevatele ametnikele – et mõista, mis on lastevanematele nimede juures oluline ning miks vanemad teevad selliseid valikuid.

Projekti viisime läbi kahes osas. Esimeses osas, tegeles esimene grupp nimevaliku mustrite ning väärtuste uurimisega. Andmeid koguti ankeetküsitlusega, millele vastas 296 inimest. Ankeediga kogutud andmed analüüsiti ning kokkuvõttena valmib artikkel, kus seome küsitluse tulemused teaduspõhise materjaliga ning võrdlusmomendina vaadeldakse ka Eesti varasemaid eesnimede panemise traditsioone.

Teise osana viis teine töörühm läbi 25 intervjuud nende 73 inimese hulgast, kes andsid nõusoleku ja olid valmis jagama oma pere nimede panemise lugusid ja kirjeldama traditsioone. Läbiviidud intervjuud transkribeeriti ja kodeeriti. Tulemusena valmis lühiuurimus, mille alusel valmistati ette ka artikkel.

Projektile andsid sisendi vabatahtlikult lapsevanemad ja lapsed, kes vastasid küsitlusele ning on ise samuti tulemustest huvitatud. Projekti läbiviimise raames veendusime, et väga paljud inimesed tunnevad suurt huvi ja kaasatust kõiges, mis puudutab nime(sid), sellele osutas muuhulgas see, kui erinevas vanuses vastajad täitsid ankeedi ja olid valmis oma lugusid jagama intervjuude näol. Ilmselt on nimi ju meil kõigil ja nime panemise protsessiga oleme moel või teisel kõik kokku puutunud.

1.4 Projekti jätkusuutlikkus

Projekti jätkusuutlikkus on planeeritud seeläbi, et projekti poolt saavutatud tulemused (teisisõnu projekti käigus kogutud andmed: küsitlus, teooria, intervjuud ja analüüs) jäävad peale projekti lõppu Tallinna Ülikooli humanitaarteaduste instituudi üliõpilaste kasutada. Andmeid säilitab käesoleva projekti juhendaja Annika Hussar. Juhendajale jääb projekt veebipõhiselt. Tulevased ELU projektis osalejad saavad andmeid vajadusel edasi kasutada ja analüüsida, selle põhjal on võimalik teha võrdlevaid korduvküsitlusi.

Ka teistele huvilistele soovime luua võimaluse oma projekti tulemustega tutvuda. Seda peamiselt läbi meediakajastuse Novaatori väljaandes. Novaatorile oleme oma tulemusi pakkunud ning nende tiim tundis suurt huvi meie tulemuste vastu. Samuti jagame

uurimistulemusi Facebooki gruppidele, kust esialgseid nimede andmeid koguti. Kuna projekti käigus näitasid intervjueritavad inimesed suurt huvi ka selle vastu, et tulemusi nendega otse jagaksime, otsustasime me nendele huvilistele saata meie lõplik kokkuvõtte tulemustest personaalselt nende meiliaadressidele. Kui peaks tekkima huvi mõnel Taskuhäälingu tiimil meie tulemuste kajastamiseks, oleme igati valmis oma analüüse jagama ning ka *podcast*'is kaasa lööma.

1.5 Tulemuste kokkuvõte ja lisad

ELU projekti kokkuvõte

Kokkuvõttes on toodud näiteid, mis on tuletatud päriselt intervjueritavate toodud näidetest. Konfidentsiaalsuse tagamiseks on töös näidete puhul nimede taha märgitud sõna “varjunimi”.

Projektis kasutati kaht andmekogumismeetodit: küsitlus (lisa 1) ja intervjuud (lisa 2). Küsitlus koosnes 11 küsimusest. Küsimustikku koguti vastuseid 35 päeva ning selle aja jooksul vastas 296 inimest. Üheteistkümnest küsimusest kuus olid avatud küsimused, kus vastaja sai avaldada oma isiklikku kogemust ja arvamust.

Intervjuu viidi läbi poolstruktureeritud intervjuuna, st küsimused olid ette mõeldud, kuid enamasti anti intervjueritavale võimalus vabalt rääkida.

Nimede analüüsis selgus küsimustikust, et kõige enam pöörati tähelepanu kindlatele tähtedele või häälikutele, mis pidid nimes sees olema või millega pidi nimi algama. Kõige enam kerkisid esile nimed algustähega K ja M. Ka intervjuud näitasid seda, et paljud vanemad eelistasid panna lastele sama algustähega nime, korduvad tähed olid K, C, A, R, H, S ja F. Nimesid võis siduda ka mõni muu element: liide *-ly*, eesti keelele eriomane õ-täht, r-täht kui nime tugevamaks muutev täht.

Oluliseks aspektiks nimevalikul oli ka nime pikkus ja hääldus, kus mõnes peres sooviti lastele pikka nime ning teises hoopiski lühikest ja lihtsat. Ka intervjuudest selgus, et lapse enda elu kergendamiseks oli valitud nimesid, mis oleks lühikesed või suupärased, näiteks vrd nimed Leila, Liina ja Lily (varjunimed).

Küsitluse tulemusi analüüsides selgus, et lapsevanemad soovisid populaarse nime asemel panna lapsele pigem erilist või haruldast nime. Intervjueritavate seas oli inimesi, kes püüdsid

vältida populaarseid nimesid, sel juhul hoiduti trendikate nimede andmisest. Ühel juhul järgiti ammust trendi ning lapsele anti nimi, mis oli nende kodukohas 200 aastat tagasi levinud, kuid praeguseks tarvitusest peaaegu kadunud. Mõnel juhul mõjutas nimeotsust mõni halva mainega tuttav või inimene, kes kandis soovitud nime, ning selliste isiklike seoste tõttu jäeti nimi lapsele andmata.

Väga mitmel korral toodi ka eraldi välja, et lapsevanemad soovisid panna lapsele rahvusvahelist nime või siis just vastupidi, eestipärast nime. Eestipärased nimed võisid olla pärit näiteks suguvõsast. Mõnel juhul anti edasi täpselt sama nimi ning mõnel juhul muudeti veidi esivanema nimekuju. Rahvusvahelisi nimesid peeti kasulikuks, kuna need on välismaal lihtsamini mõistetavad. Mõnel juhul otsustasid vanemad siduda omavahel rahvusvahelise ja eestipärase nime.

Nime valiku juures oli oluliseks ka nime tähendus, miks on nimi oluline: kust on tulnud inspiratsioon, mida nimi tegelikult tähendab jne. Samuti oli tavapärane panna nimi vanavanemate/sugulaste järgi või hoopis mõne kuulsa inimese või kirjandus- või filmiteose tegelase järgi. Näiteks nimede taga kindel tähendus – nimed, mis tähendavad teises kultuuris või keeleruumis midagi ilusat, tugevat, või hoopis piiblinimed, mis on maailmas laialt levinud ja seetõttu tuntud. Mõnel juhul määrab nimevaliku lapse enda olemus. Väga palju erinevaid tähendusi on tulnud inimesi ümbritsenud popkultuurist, nimelt telesarjadest või raamatutest, aga ka hoopis mõne muusika, sportlase või tähtpäeva järgi. Nimetatud oli näiteks Eesti sarja „Õnne 13“ ning raamatut „Nukitsamees“. Oli ka juhtumeid, kus nimi pandi mõne isiklikult tuttava armsa inimese järgi või hoopis mõne kuulsa inimese järgi.

Küsitluse analüüsi käigus selgus ka muster, et rohkem on hakatud kasutama kahte eesnime alates 2000. aastatest. Kõige enam panid küsitlusele vastanud kaksiknimesid aastatel 2000–2019. Intervjueeritavad nimetasid kaksiknime andmise põhjuseks seda, et see annab lapsele endale tulevikus valikuvõimaluse, kumb nimi meelepärasem on. Näiteks Karl-Sebastiani (varjunimi) esimene nimi on lihtne ja lühike, kuid teine nimi pikem ja tuletatud Põhjamaade suusatajatest.

Eraldi küsimus oli ka peres kasvavate mitmikute kohta, kus uuriti, kas mitmikutele nimepanek oli keerulisem kui üksik lapsele. Vastanutest 62 peres olid kaksikud, ühes kolmikud. Üle poole vastanutest tõdes, et nimevalik mitmikutele oli keerulisem.

Lisaks kerkis intervjuudes veel esile teema, mis käsitles seda, kes otsustab lõplikult nime valiku. Tuli välja, et üldiselt otsustasid vanemad valitud nimed omavahel konsensuslikult, kuid esines ka juhtumeid, kus vanemad olid otsustamise võimaluse andnud oma pere teistele lastele või tehti kokkulepe niimoodi, et ema otsustas poegade ning isa tütarde nimed. Mainiti ka, et mõnikord mõjutasid sugulased nime valikut, kuid teise äärmusena hoidsid vanemad oma mõtted täiesti enda teada ning ei lasknud teistel end mõjutada.

Veel nimetati ka ees- ja perekonnanime kokkusobivust, vendade-õdede nimede kokku kõlamist, aga näiteks ka lapse tervislikku seisundit, mis ajendas vanemaid valima tähenduselt väge täis nime. Näiteks toodi intervjuudes välja, et kõigi laste eesnimede kaks esimest tähte valiti samad, mis olid ka perekonnanime kaks esimest tähte.

2. PROJEKTI TEGEVUSKAVA

ELU projekt: "Mina, tema ja nimed" II

Juhendaja: Annika Hussar

Liikmed: Carmen Marii Aesma, Liis Kätriin Jegers, Tuule Laine, Käthlin Läänsalu, Karin Malmberg, Barbara Brigita Oja, Reti Ojasalu, Eliise Penu, Agnes Veldemann, Anneli Värk, Hanna Väärt

Tegevused	Tähtaeg	Vastutaja(d)
Esimene kohtumine ZOOMis	13.09.2022	Mõlemad rühmad
Teine kohtumine TLÜ-s	20.09.2022	Mõlemad rühmad
Tegevuskava koostamine	25.09.2022	Mõlemad rühmad
Kuupäevavalvuri valimine	25.09.2022	Mõlemad rühmad
Ankeedi küsimustiku koostamine	25.09.2022	I rühm fookus – mõlemad rühmad teevad
Intervjuude küsimustiku koostamine	25.09.2022	II rühm
Kohtumise vajadus selgub jooksvalt	27.09.2022	Mõlemad rühmad
Kohtumine TLÜ-s	04.10.2022	Mõlemad rühmad
Ankeetide levitamine	Alates 04.10.2022 ja jätkuv	Mõlemad rühmad
Kohtumine Zoomis	11.10.2022	Mõlemad rühmad
Vahekokkuvõtte ankeedi saatmine juhendajale (vahekokkuvõtte ankeedil ja	14.10.2022	Mõlemad rühmad

esitlusel konkreetne põhi vt. ELU materjalidest)		
Vahekokkuvõtte presentatsiooni koostamine	14.10.2022	Mõlemad rühmad
Vahekokkuvõtte ankeedi edastamine meilile elu@tlu.ee	14.10.2022	Mõlemad rühmad
Kohtumine TLÜ-s Vahearuaude esitluse harjutamine	18.10.2022	Mõlemad rühmad
Vahenädala tagasiside 21.10. kell 17-19	21.10.2022	Mõlemad rühmad
Kohtumine ZOOMis Vahearuaude tagasiside	01.11.2022	Mõlemad rühmad

Ankeetide tagasiside tähtaeg	24.10.2022	Mõlemad rühmad
------------------------------	------------	----------------

Intervjuude tegemine	14.11.2022	2.rühm
Ajaloolise materjali läbitöötamine	14.11.2022	1.rühm
Ankeetide materjali analüüsimine	14.11.2022	Mõlemad rühmad
Kokkuvõtete tegemine	21.11.2022	Mõlemad rühmad
Portfoolio koostamine	05.12.2022	Mõlemad rühmad
Artikli kirjutamine <i>või mõni teine oma projekti esitlusviis mille valime</i>	05.12.2022	Mõlemad rühmad

Portfoolio ja teiste materjalide edastamine juhendajale	06.12.2022	Mõlemad rühmad
Esitluspresentatsiooni ja portfoolio edastamine juhendaja poolt	11.12.2022	Mõlemad rühmad
Kohtumine TLÜ-s Lõpparuande esitluse harjutamine	13.12.2022	Mõlemad rühmad Osalemine kohustuslik
Lõpparuanne OSALEMINE KOHUSTUSLIK!!!	14.12.2022 Kell 17 – 19	Mõlemad rühmad koos
Individuaalse refleksiooni koostamine	19.12.2022	Kõik projekti liikmed individuaalselt
Refleksiooni arutelu ja tagasiside		

3. MEEDIAKAJASTUS

Oma projekti tegime nähtavaks küsitluse jagamisega erinevate kanalite kaudu. Jagasime küsitlust oma isiklikel sotsiaalmeedia kontodel, lisaks ka Nimeklubi, Mitmikute, Eesti Lasterikaste Liidu ja Eesti Suurperede Liidu Facebooki gruppides. Ka Tallinna Ülikooli tudengite infokirja kaudu saime oma küsitlusele palju vastajaid juurde.

Jagame oma projekti tulemusi nendes gruppides, kust esialgselt oma küsitluses ja intervjuudes osalejad saime. Lisaks oleme ühendust võtnud väljaande Novaatoriga, et saaksime oma projektist kirjutada artikli ja nende kaudu selle avaldada.

4. IGA RÜHMALIIKME ÕPIKOSEMUSE REFLEKSIOON

Reti Ojasalu – Matemaatika, majandusmatemaatika ja andmeanalüüs

Mina sain selle projekti käigus esmakordse intervjuude läbiviimise ja temaatilise analüüsi kogemuse. Alguses tundus võõraste inimeste intervjuerimine väga hirmuäratav, kuid olen rahul, et otsustasin ennast siiski uues valdkonnas proovile panna. Samuti oli minu jaoks uutmoodi kogemus töötada koos täiesti võõraste inimestega, kuid kõigil oli ühine eesmärk ja saime koostöö üsna kiiresti sujuma.

Esines küll keerukamaid hetki, kuid leidsime probleemidele lahendused ning kõik pingutasid, et seatud eesmärgid saaksid täidetud. Kõik rühmaliikmed täitsid kohusetundlikult oma rolli ning tulemuseks on meil sisukas uurimistöö. Meie eesmärgiks on ka kirjutada töö kohta artikkel, selle avaldamisega läheb veel aega, kuid töötame järjepidevalt, et ka viimane eesmärk saaks täidetud.

Agnes Veldemann – Sotsiaaltöö

Mul on hea meel, et sain võimaluse antud projektiga liituda, nimede uurimine on mulle alati huvi pakkunud ja see on teema, mis puudutab absoluutselt kogu ühiskonda.

Projektiga liitumisel oli minu suurimaks väljakutseks töötada suures grupis grupitöös ja samas teha mitme grupiga süsteemset koostööd. Kuna projekt on töömahukas, siis oluline on olnud ajaplaneerimine, tähtaegadest kinnipidamine ja koostööoskus osapoolte vahel. Minule üllatavalt keeruliseks osutus küsitluse laialdane jagamine sotsiaalmeedias või erinevatele kinnistele huvigruppidele. Sain teada, et mittegrupi liikmel on vajalik pöörduda grupi administraatori poole, kes infoga edasi tegeleb. Samuti polnud e-maili teel võimalik nobedalt oma grupi küsitlust jagada, ikka sooviti lisainfot meie tegemiste ja projekti kohta. Minu meelest lihtsustas projekti tööd iganädalane veebikohtumine, kus sai teemad ühiselt läbi arutatud ja tekkinud küsimustele vastused saada.

Projektis osalemine on andnud võimaluse lihvida meeskonnatöö oskust ning kannatlikkust ja kompromisside tegemist. Olen saanud juurde häid nippe küsimustiku koostamiseks, läbiviimiseks ning tulemuste süsteemseks analüüsimiseks.

Anneli Värk – Sotsiaaltöö

Osalemine ELU projektis on kujunenud parajaks väljakutseks ja aja planeerimise meistriklassiks. Klapitada ajagraafikud 5-6 erineva üliõpilase päevakavaga on kujunenud suuremaks väljakutseks, kui arvata oskasin. Ja töö ise on olnud väga suur ja ajamahukas.

Väga hea kogemuse andis sujuv ja konstruktiivne koostöö nendel kordadel, mil me grupis töö tegemiseks sobiva aja suutsime leida.

Eraldi põnev oli meie teema. „Mina, sina ja nimed II“. Nimed ei ole ju ainult sõnad vaid iga konkreetse inimest iseloomustav väljend. Uurida ja teada saada nimede panemise tausta ja sisu oli just see, miks ma soovisin osaleda just selles ELU projektis.

Väga põnev väljakutse oli intervjuude tegemine võõraste inimestega teemal, mille osas endal intervjuueerijana oli üsna vähe teadmisi. Minu kõige põnevam, pikem ja harivam intervjuu oli inimesega, kes ise on nimeuurija ja väga põhjalike teadmistega nimede alal. Peale temaga intervjuu tegemist läksin järgmisi intervjuusid juba väga palju enesekindlamalt tegema, sest teadmised teemast olid nii palju suuremad.

Käthlin Läänsalu – Alushariduse pedagoog

Projektiga liitusin suurest huvist nimede teema vastu. Antud projektiga liitudes ning meeskonnas töötamisel tunnen, et olen õppinud kompromisse tegema ning grupikaaslastega arvestama. Meie gruppi kuulus kuus liiget ning tuli ette olukordi, kus meil tuli teha järeleandmisi, et leiaksime sobivalt ühise aja kohtumiseks ning töö ülesannete kokkuleppimiseks. Tuli ette olukordi, kus esimesed kolm liiget alustasid ülesandega ning teised kolm lõpetasid.

Meie üheks suurimaks eesmärgiks oli võetud, et kõik tööd saaks esitatud õigeaegselt. Samuti pidasime oluliseks, et küsitluse tagasisidest saaksime kokku kirjutada sisuka analüüsi. Siiani oleme püstitatud eesmärgid täitnud. Viimase pingutusena on meil plaanis tulemustest artikkel avaldada. Loodame, et ka see viimane eesmärk saab edukalt täidetud.

Karin Malmberg – Sotsiaaltöö

Mina liitusin selle projektiga suurest huvist nimele vastu. Projekti kallal töötamine oli väga suur väljakutse – lisaks sellele, et projekt ise oli mahukas, tuli leida aega nii töö, kooli kui ka isikliku elu kõrvalt. Kuna kõigil projektis osalejatel on samamoodi teisi kohustusi, siis oli väga keeruline leida ühist aega. Projekt andis mulle oskuse teha rohkem kokkuleppeid, et igauks saaks teha töös võrdse osa ning keegi ei peaks ebaausalt rohkem tegema.

Meie eesmärgiks oli saada võimalikult põhjalik ülevaade nimele mustritest. Tunnen, et selle eesmärgi ka saavutasime. Küsitlusele vastas väga suur hulk inimesi ja seega saime selle põhjal ka väga hea analüüsi kokku panna. Kuna küsitluses oli ka lahtiseid küsimusi, siis oli üsna keeruline nende vastuseid analüüsida. Koostöös oma grupiga panime aga pead kokku ja leidsime ühise lahenduse. Lähtusime kõik sellest ja nii saavutasime lõpuks ühtse stiiliga ja huvitava töö.

Liis Kätriin Jegers – Alushariduse pedagoog

Projektis osalemine oli minu jaoks uudne kogemus, aga osutus ka parajaks proovikiviks. Tegu oli väga mahuka ja aega nõudva projektiga. Samas olid kõik liikmed kohusetundlikud ja üksteist toetavad, mistõttu me saime kõikide töödega üheskoos hakkama.

Projekti vältel osutus väga keeruliseks isiklik ajaplaneerimine. Kuna liikmeid on rühmas palju ning kõikidel on erinevad graafikud, siis nii mõnigi kord tuli kompromisse teha, et kõik saaks tehtud. Kõige põnevam osa oli kindlasti küsitluse tulemuste analüüs. Kuigi neid tulemusi ei olnud üldsegi kerge analüüsida, oli siiski väga tore tutvuda erinevate nimedega ning nende panemise lugudega.

Mina olen rahul meie tehtud tööga, tunnen, et õppisin sellest palju uut. Esitasime kõik oma tööd õigeaegselt, kõik liikmed pingutasid võrdselt ja oleme saavutanud oma püstitatud eesmärgid. Hetkel on meil puudu lõplik artikkel oma tulemustest, kuid selle kallal me kindlasti veel pusime.

Eliise Penu – Sotsioloogia

Projektis osalemine oli suur väljakutse oma mõõnade ning seejärel tõusudega. Keeruline on alustada projekti väga erineva tausta ja täiesti võõraste inimestega, aga kui kuidagi saab grupis rollid jaotatud ja keegi võtab juhi (kontrollija rolli), siis asi täitsa edeneb. Kõige enam ma õppisingi sellist grupitöö edasiviimist ja elus hoidmist, aja planeerimist. Samuti seda, et tuleb konkreetset kuupäevad konkreetsete kellaaegadega kokku leppida ning ideaalis oleksid ülesanded nädala kaupa, sest liiga pika ajavahemiku peale kokku lepitud ülesanne kipub ununema.

Olen rahul meie tehtud intervjuudega ning olen väga õnnelik, et saime kõik proovida temaatilist analüüsi ning saime sellega hakkama, vaatamata sellele, et enamus polnud seda varem teinud. Olen väga uhke oma grupi üle, kes oli valmis kuulama ning ette võtma neile täiesti võõraid tehnikaid ning uusi asju. Meie analüüs tuli väga mitmekesine ja see oligi meie eesmärk. Saime kokku kirjutatud korraliku analüüsi ning loodetavasti tuleb meie töö teemade peale kokku ka ilus teemapuu ning hiljem ka populaarteaduslik artikkel.

Barbara Brigita Oja – Nüüdismeedia

ELU projekti grupitöö oli väga õpetlik kogemus. Eriti põnev oli, et meie meeskond koosnes erineva tausta, oskuste ja kogemusega inimestest, kes tõid laua taha erinevad vaatenurgad, millega ei oleks osanud ilma sellest sündinud konstruktiivsete aruteludeta arvestada.

Seatud eesmärgi saavutamine ja kujunenud ülesannete lahendamine nõudis järjepidevust ja arusaama, et tulemused sõltuvad kõigi meeskonnaliikmete panusest, mis oli erinevate õppekavade ja ajaressursside koosluses keeruline, kuid silmaringi avardav. Omavaheline aegade kokku leppimine, koosolekute läbiviimine ja muu säärase logistika ühildamine oli paras väljakutse. Tunnen, et selles kohas oleks võinud ise rohkem panustada.

Intervjuude läbiviimine ja tulemuste analüüsimine andis võimaluse kasutada teistsuguseid tehnikaid kui need, millega olen harjunud. Ühtlasi ei ole varem osalenud projektis, kus viis inimest sama ülesannet täidavad. Projekt võimaldas ka vaadata sisse hoopis teise valdkonda, millega oma erialal ega töös muidu kokku ei puutuks. Hea meel on panustada Eestis vähe uuritud valdkonda ja loodetavasti saab meie töö vähemalt natukenegi aidata sarnast teemat uurivaid inimesi tulevikus.

Tuule Laine – Saksa keel ja kultuur

Projekt õpetas enim seda, kuidas väga erinevate inimeste ja nende graafikutega on võimalik edukalt koostööd teha ning seda nii pika aja vältel. Aja planeerimine ja kõigi liikmete kaasamine igas etapis osutus kõige keerulisemaks ülesandeks kogu projekti jooksul. Kuigi tuli ette mitmeid keerulisemaid hetki, oli kogu projektiga kaasas käiv kogemus igati positiivne. Seda näiteks sellepärast, et oli huvitav näha kuidas ning millise nurga alt erinevate erialade inimesed asju näevad ja lahendavad.

Kuigi mõtteid ja visioone, kuidas projekti läbi viia oli palju, sest kõik rühmaliikmed olid väga motiveeritud, saime üsna kiiresti aru, et kõike ei ole selle antud projekti raames võimalik läbi viia. Samuti muutusid aja jooksul ka veidi meie fookused, aga ma leian, et meie lõpptulemus on igati põnev ja nimeuuringuid rikastav.

Minu enda jaoks õppisin ma kõige rohkem seda, kuidas töötada nii suures grupis. Põnev oli n-ö nuusutada veidi valdkonda, millega ma oma eriala raames ei oleks muidu kokku puutunud. Samuti oli huvitav näha, kuidas saab midagi nii subjektiivset nagu on seda nimed ja nende lood analüüsida ja kategoriseerida.

Carmen Marii Aesma – Hispaania keel ja kultuur

Puutusin esmakordselt kokku mahuka projektiga, kus mitmete erialade peale koondati kokku ühine rühm. Kohati muutus rühmatöö isegi keerukaks kuna ühise aja leidmine oli probleemiks, kuid tänu vastutulelikele grupiliikmetele said ka need küsimused alati lahendatud.

Projekt õpetas mulle väga palju erinevaid kogemusi, mida saan edaspidi oma elus kasutada. Uute õpikogemuste all saan esile tuua intervjuude läbiviimise, intervjuueeritavate poole otsese pöördumise, kirjavahetuse näol ning intervjuude kodeerimise. Eelkõige õpetas projekti tegevus mulle kolmandate inimeste poole pöördumist meili teel, aja planeerimist ning kokkulepetest kinni pidamist. Peale eelmainitu sain kogemuse proovida temaatilist analüüsi, mis oli suur väljakutse ning lõpptulemus andis tõuke ka tulevikus sarnaste projektidega ennast siduda. Projekti käigus sai kogeda, kui oluline on andmete kogumine ning kui raskeks võib osutada selle analüüsimine.

Kuna kõik projekti osad olid väga hästi planeeritud ei lasknud see tööl venida. Minu enda rühma eesmärk sai täidetud, uuriti erinevaid nimesid, nende taga olevaid lugusid, viidi läbi intervjuusid ja moodustati kokkuvõtlik lühiuurimus.

Hanna Vää – Hispaania keel ja kultuur

Tunnen, et projekt kulges üldjoontes sujuvalt ning grupi ja juhendaja vaheline suhtlus oli hea. Isiklikult tekkis esialgu probleeme aja planeerimise, motivatsiooni ja projektiga harjumisega. Õnneks sain nendest probleemidest üle ning sain anda enda maksimumi projekti panustamisesse.

Õppisin selle projekti jooksul küsimustiku koostamist ja analüüsimist, teooria otsimist teistes keeltes, ajaplaneerimist ja kuupäevadest kinni pidamist. Küsimustiku nimede, aga ka küsimuste analüüsimisel õppisin peamiselt seda, kuidas suure hulga andmete informatsiooni omavahel jagada ja grupeerida. Kuna grupiliikmed õpivad erinevatel erialadel, siis ühise aja leidmine oli esialgu keeruline, kuid üllataval kombel suutsime lõpuks jooksvalt ikkagi ühiseid aegu leida, et grupiga kokku saada.

Projekti käigus tutvusin erinevate huvitavate nimelugude ja -valiku aspektide ning hispaaniakeelsete allikatega. Kuna õpin hispaania keele erialal, siis oli huvitav projekti seostada ka oma erialaga, kui uurisin lisaks eesti nimevaliku tavadele ka hispaania nimede tavasid. Olgugi et intervjuudega isiklikult ei tegelenud, sain põgusalt ka ülevaate nende läbiviimisest ja protsessidest, mida tuleks teha peale intervjuud.

KASUTATUD KIRJANDUS

Kivimaa, E. (2013). Eestlaste eesnimevaliku põhjendused.[Magistritöö]. Tallinn: Tallinna Ülikool.

Nimeseadus. (2005) RT I 2005, 1, 1; RT I, 22.12.2018, 15. Alla laaditud 06.11.2022
<https://www.riigiteataja.ee/akt/122122018015?leiaKehtiv>

Õunpuu, L. (2014). *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu Ülikool.

LISA A. Küsimustiku vorm

Hea küsitlusele vastaja!

Oleme Tallinna Ülikooli Erialasid Lõimiva Uuenduse (ELU) projekti “Mina, tema ja nimed II” üliõpilased. Projekti käigus uurime, kuidas õdede-vendade nimed sarnanevad või erinevad, missuguseid mustreid eesti perede laste eesnimetasutuses esineb. Eesmärk on leida nimesid ühendavad ühisjooned, ka need, mis kõrvaltvaatajale välja ei paista, ning kuidas mõjutab õdede-vendade nimesid nende vanusevahe.

Küsimustikule on oodatud vastama nii lapsevanemad kui ka ühe pere lapsed ehk õed-vennad ise. Küsimustikku võib täita mitu korda, nt eri põlvkondade kohta.

Lõpptulemused esitatakse Facebooki Nimeklubi lehel.

Küsimustikule vastamine on anonüümne ja vastuseid kasutatakse ainult projekti raames. Tulemused esitatakse üldistatud kujul. Küsimustikule vastamine võtab aega kuni minutit. Küsimustiku puudutavate küsimustega palun pöörduda eluprojekt.nimed2@gmail.com

Täname!

TLÜ ELU projekti “Mina, tema ja nimed II” meeskond

1. Kelle kohta küsimustikku täidate?

- enda
- minu laste
- sugulased
- muu...

2. Pange kirja laste nimed soo ja sünniaasta järgi

(Näide: Triin 1989 naine)

3. Kuidas on peres lastele nimed valitud?

4. Millised aspektid olid olulised laste nimede valikul? + täpsustus

- Sama algustäht
- Nimedes on kindel täht
- Nimed on haruldased
- Nimed on võõrapäraseid
- Sarnane kõla
- Täendus
- Rahvusvaheliskus
- Eestipärasus
- Populaarsus
- Sobivad õe või venna nimega
- Sobivad ema või isa nimega
- Perest/suguvõsast päritud
- Sobivus perekonnanimega
- Ise välja mõeldud
- Nimede pikkus
- Muu (palun täpsustage...)

5. Kui palju mõjutasid pere vanemate õdede-vendade nimed lapse nime valikut?

väga palju, palju, nii ja naa, vähe, üldse mitte

6. Kas nimed olid välja valitud juba enne sündi?

- Jah
- Ei
- Muu... (*nt ühel lapsel oli/ teisel ei olnud*)

7. Kui vastasite eelmisele küsimusele jaatavalt, siis kas valitud nimed läksid kasutusse?

- Jah
- Ei
- Muu... (*nt ühel lapsel oli/ teisel ei olnud*)

8. Kui teie peres on mitmikuid, siis kas nende nime valik oli keerulisem kui üksikute laste nimede valimine? Palun täpsustage.
9. Kas nimevalikul on edasi kantud ka teile olulisi väärtusi? (Näiteks lastele on pandud suguvõsast või perest pärinenud nimi).
10. Kas oleksite valmis intervjuus põhjalikumalt rääkima mille põhjal antud nimed valitud on (nt lastele on pandud suguvõsast või perest pärinev nimi, nime tähendus, eestipärane nimi vmt)?

Kui vastasite eelmisele küsimusele jaatavalt ning oleksite nõus sellest intervjuus pikemalt rääkima, siis palun jätke siia oma meiliaadress.

LISA B. Näiteküsimused poolstruktureeritud intervjuust

Üldiselt alustasime intervjuud niimoodi, et lasime intervjuueeritavatel vabas vormis kirjeldada nime lugusid, mida nad on enda lastele pannud. See küsimus oli igal rühmaliikmel individuaalne, aga siin on üks näide: “Ma lasen teil esialgu ise rääkida. Kuidas te kirjeldaksite enda laste nimede paneku lugusid, just sellest vaatepunktist, et mis mõjutasid just nende nimede panemist?”

Kui antud küsimus kõiki tahetud vastuseid ei andnud, siis intervjuud toetasid veel näiteks järgnevad küsimused:

- Kuidas on mõjutanud nende (nimetatud) nimede valikut perekonnaliikmed? (nt vanavanemad)
- Kuidas on mõjutanud ühiskonnas valitsevad trendid nende (nimetatud) nimede valikut?
- Millised on teie perekonna traditsioonid – põlvkondade ülesed/oma pere siseseid, mis on avaldanud mõju nimede panekule?
- Oskate te rääkida veel mõnest huvitavast nimede kombinatsioonist õdede ja vendade vahel?